

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

M. ČOBAL:

Socialna zakonodaja drugod in pri nas.

V naši državi imamo od 28. novembra 1920 redni parlament. V začasni skupščini, ki je trajala od 28. februarja 1919 do 27. novembra 1920 so vedno trdili: provizorična zbornica se ne more baviti z dalekosežno socialno zakonodajo, zato tudi ni opravičena, ker so bili poslanci le od strank imenovani, da pripravijo vse potrebno za konstituanto in redno skupščino. Ali kakor v prvi skupščini, se tudi sedanja skupščina zelo malo bavi s socialno zakonodajo, ko vidimo v drugih državah poleg starih držav, da četudi ne store vsega, kar bi bilo potrebno, ali vendar store nekaj. Morda mi bo kdo ugovarjal, da smo si morali ustvariti najprej ustavo, na podlagi katere bomo dalje gradili, da radi tega zbornica ni mogla priti do dela v socialni zakonodaji. Temu bi kar vnaprej omenil, da je Češkoslovaška, ki datira kot samostojna država od istega dne oziroma od istega časa kakor Jugoslavija, vendar v tem oziru precej več storila kot pa naša. Omeniti se hočem danes samo na nekaj predmetov, tako za primer na zakon obratnih svetov, ki datirajo v Nemški Avstriji, Češkoslovaški in Nemčiji po času preobrata. Ravnotako zakon o starostnem zavarovanju rudarjev pri bratovskih skladnicah, ki pomenja veliki napredek za delavce te stroke. Odpravili so pa v Nemški Avstriji kakor tudi na Češkoslovaškem nazadnjaški zakon rudarskih združenj, ki niso drugo kot pa ovira za raznim strokovnih organizacij in nudijo raznim rudniškim oblastim samo možnost pri mezdni gibanjih, da se ne morejo udeleževati. Nasprotno, bi imeli delavci, če bi obstojali obratni sveti, veliko več moralne moči in vsaj delni vpogled v komercialno vodstvo raznih obratov. Ravnotako bi se lahko strokovne organizacije bolj udeleževale pri mezdni gibanjih. V Nemčiji ali Nemški Avstriji in ravnotako na Češkoslovaškem so mogoče za celo državo enotne kolektivne pogodbe, ki vežejo podjetnike za razne kategorije delavcev. Tako imajo rudarji v Nemčiji kolektivno pogodbo, ki veže vse podjetnike, naj si bodo na Vestfalskem ali v bavorskih revirjih. Ravnotako ob-

stoja v Nemški Avstriji pogodba med rudarsko organizacijo in podjetjem, četudi bi bile morda različne dajatve pri raznih rudnikih, ali sklenjena je pri eni mizi in po enem sistemu.

Pri nas v Jugoslaviji pa je sistem takšen, da niti v Sloveniji ni mogoča enotna kolektivna pogodba, še manj pa v celi državi. Kriva temu je na Balkanu splošna nazadnjaška socialna zakonodaja, pri nas pa zastareli zakon o rudarskih združenjih. Na Češkoslovaškem je sedaj ravno v razpravi zakon za kolektivne pogodbe, ki bo vezal podjetniško in delavsko skupino pri sklepanju kolektivnih pogodb, podjetniško skupino z delavskimi strokovnimi organizacijami. Kakor sem že zgoraj omenil, se belgrajski parlament s takimi vprašanji dosedaj ni bavil, vendar bo treba, da takoj, ko se ponudi prva priložnost, socialistični klub to v skupščini načne.

Kakor javljajo časopisi, se bo pričela v zbornici v kratkem proračunska debata. Naše poslance s tem opozarjam, naj se pri oddelku ministrstva za socialno politiko za predložitev omenjenih socialnih zakonov z vso silo zavzamejo. Ker, če bomo čakali, da se ta gospoda, ki tvorijo vlado, sama zdrami, bomo čakali brez uspeha. Ravnotako pa bo pod vsakim pogojem treba, da najdejo strokovne organizacije nekoliko več stika med seboj. Če že ni mogoča polna centralizacija, mora obstajati stik, če že ne v finančnem pa vsaj v taktičnem med vsemi centralnimi organizacijami, kakor tudi posameznimi strokami po celi državi. Tudi sem mnenja, da je bilo na strokovnem polju medsebojnega razmotrivanja in boja dovolj, da je zadnji čas, da ti medsebojni nesporazumi izginejo in da se prične resno delo do sporazuma, ki bo tudi prinesel delavstvu uspehov. Živim med delavstvom, poznam delavstvo, vem da je do grla sito dosedanjega nesporazuma, treba je samo sporazuma med vodilnimi krogi in delavstvo mu bo rado sledilo.

Naj ne bo moj klic zastoj. Delavstvo strada, umira lakote in obupuje samo nad seboj.

prvih znanih pričetkov, pa do današnjega časa trajen napredek, ki je bil včasih počasen, včasih hitrejši, čigar glavni činiteli pa je bilo vedno delo.

Seveda je tudi delo boj. Vse, kar je potreboval, si je moral človek pridobiti. Vzeti je moral prirodi, ki je večino svojih zakladov skrbno skrivala in ga silila, da je napolnil vse svoje telesne in duševne moči, ako si je hotel prisvojiti, kar je potreboval za izboljšanje svojih razmer, torej za napredek svojega plemena.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-1.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so pošnine proste.

Delo je boj. Premagovati mora sovražne sile, pogostoma navidezno nepremagljive. In tudi žrtve padajo v tem boju, obilne, težke žrtve.

Pravijo, da je boj utemeljen v prirodi in iz tega izhajajo, da je vojna za vse večne čase neizogibna; kajti narava se ne da predelati. Ali ravno, če spoznavamo, da je delo boj, pridemo do zaključka, da se ne stori prirodi nobena sila, ako izgine vojna. Boj je utemeljen v prirodi: o tem ni dvoma. Ali priroda ne zahteva, da mora ta boj imeti obliko človeškega klanja. Prirodni razvojni zakon je vodil človeka skozi tisočletja, da je iskal najprimernejša in najuspešnejša sredstva za tiste boje, ki so neizogibni: vsako novo orodje, poraba vsake nove sile, ustanovitve vsake uspešne organizacije je bila sredstvo za zmago v neizogibnem boju.

Le do najuspešnejšega sredstva človeštvo še ni dospelo. Do svoje solidarnosti. Koncentracija in smotrena organizacija vseh svojih sil mora dati človeštvu največjo uspešnost, najpopolnejšo sposobnost za boj s prirodnimi silami in za zmage, ki jih doslej razdruženo človeštvo niti slutiti ne more. Namesto, da bi uresničilo svojo vzajemnost za boj proti skupnemu nasprotniku, se kolje to človeštvo med seboj.

Kako se je klalo zadnjih tristo let, nam kažejo sledeči podatki po Bodartovi sestavi.

Med leti 1618. in 1905. je bilo vsega skupaj 1700 bojnih spopadov, in sicer 1044 bitk na suhem, 122 bitk na morju, 490 oblegani in 44 kapitulacij. Najdalje je trajala vojna med Benetkami in Turčijo (1644. in 1699.), torej nad 55 let. Najkrajša je bila med Karolom Albertom in Avstrijo (1849.), ki je trajala šest dni.

Francija je v omenjenem času največkrat prišla za orožje. Število njenih bitk znaša 1079 (622 na kopnem, 63 na morju, 322 oblegani in 32 kapitulacij), kar znaša povprečno 63 odstotkov. Avstrija izkazuje povprečno 48 odstotkov, Anglija 20, Rusija 19, Pruska 18, Španija 16, Turčija 12 odstotkov itd.

Francija je imela v 1079 slučajih 584 zmag proti 495 porazom. Pruska in Anglija imata 60 odstotkov uspehov in 40 odstotkov porazov; Španija 36 odstotkov zmag in 64 odstotkov porazov.

Francija se je od l. 1600. vojskovala proti 15 državam; proti Avstriji 626-krat, in 196-krat z neuspehom. Anglija je zmagala v 120 slučajih, podlegla pa v 155. Imela je v vojni s Španijo 119 uspehov in 45 porazov, s Holandijo 80 zmag in 63 porazov. V osmih vojnah med Francijo in Nemčijo, ki izkazujejo 307 bitk, je dobila Francija 152 zmag in imela 155 porazov.

Francozi so pri Sedanu izgubili 28 tisoč mož, to je 40 odstotkov, Nemci pa 9000 mož.

Vojne treh stoletij.

Vsa zgodovina človeštva je polna prelivanja krvi, tako polna, da se ni čuditi, če smatra marsikdo zgodovino vojn za pravo zgodovino človeškega plemena. Seveda je to napačno razumevanje zgodovine, kajti če jo hočemo prav spoznati, moramo preiskati, kakšne izpremembe so se izvršile v življenju človeštva, in kaj jih je bistveno povzročalo. Ali če študiramo zgodovino tako, tedaj opazimo od

Najstrašnejši del statistike tvori umrljivost. Pri Mukdenu je prišlo na 624.000 vojakov 138.000 mrtvecev. Pri Sedanu je bilo razmerje 122.000 proti 320.000; pri Borodinu 80.000 proti 246 tisoč. pri Waterloo 45.000 proti 192.000; pri Wagramu 63.000 proti 290.000; pri Draždanih 50.000 proti 300.000; pri Plevni 50.000 proti 163.000; pri Austerlitzu 46.000 proti 148.000; pri Solferinu 93.000 proti 273.000. Odgovornost za pravilnost teh številk moramo prepuščati zgoraj imenovanemu statistiku.

V novejšem času je treba prištevati tudi obe balkanski vojni. Na Nemčijo pripadajo v tem času dve vojni, na Francijo pet, od katerih so se izvršile vse po kolonijah, na Turčijo tri, na Italijo dve, na Japonsko dve, na Anglijo tri, tudi po kolonijah, in na Španijo dve. Poudariti je, da se je v teh slučajih ponajveč rabilo brodogojce.

Vojni požar, zaneten leta 1914., še ni pogasjen. Grške čete so še vedno v boju proti Turkom in kakor poročajo listi, je zadnje tedne padlo na obeh straneh 53 tisoč mož. Razmere med Japonsko in Sibirijo so skrajno napete in manjše praske med Rusi in japonskimi vojaki so na dnevnem redu.

Ako bi ljudstvo moglo pojmiti škodo na človeških življenjih in na ekonomskem polju, ki jo je prizadela zadnja vojna, in ako bi znalo napraviti konec sistemu, ki povzroča vojne, bi bila zadnja svetovna vojna res zadnja vojna. Ljudstvo še ni sposobno misliti tako daleč in države se naoročujejo naprej, nove bojne ladje se grade in kapitalistični mogotci tiraio ljudstvo v nove svetovne vojne.

se pravi, dokler bodo interesi posameznih delov človeštva tako nasprotovali interesom drugih delov, da bodo izzivali krvave konflikte. Vsi lepi načrti, kako naj se v kapitalistični družbi preprečijo vojne, so utonije. Le solidarni interesi vseh narodov morejo zagotoviti mir. Taka solidarnost interesov se pa imenuje socializem.

† Ukaz o amnestiji. Po poročilu »Vremena«, ki je objavil v sredo 7. t. m. ukaz o pomiloščenju o priliki kraljeve poroke, so izvzete od pomiloščenja vse kazni za prestopke po zakonu o zaščiti države, kazni državnih ali drugih javnih organov zaradi podkupljivosti itd. Amnestija, o kateri so toliko lepega vedeli povedati meščanski časopisi, je tedaj zelo klavrna. To pa zlasti še, če se spominjamo prešnjih nesrečnih časov, ko so zapirali ljudi za vsako najmanjšo malenkost.

»Agencija Havas« je objavila pred dnevi vsebino spomenice, katero je poslal Poincaré vladam, ki bodo zastopane na haški konferenci. Ne da bi se spuščala v politična razmotrivanja, povdarja spomenica, da se bodo morali izvedenci baviti glede ruskega vprašanja s tremi glavnimi točkami: Dolgovi, zasebno lastnino in krediti. Dolgovi se delijo v dve vrsti, kateri je treba razločevati: Dolgovi med državami in dolgovi napram zasebnikom. Samo ob sebi je umevno, da se prvi morajo priznati. Upniki pa bodo morali določiti primeren način plačevanja ter se ozirati na gospodarsko moč in obnovitve Rusije. Ravno tako bo morala sovjetska vlada priznati dolgove napram zasebnikom. Naiboljši način rešitve bo v tem primeru ta, da se upniki in vlada direktno sporazumejo. Kar se tiče zasebne lastnine, povdarja Poincaré, da je bila moč in razvoj Rusije v prvi vrsti plod dela tujcev. Že v Cannesu se je povdarialo, da sovjetska vlada mora povrniti škodo, ki so jo trpeli industrialci. Treba pa je tudi doseči jamstva, da bodo industrialci, ko

+ **Sovietska Rusija** za naselitev
zemlje. V donskem ozemlju se bo nase-
lilo okoli 50.000 brezposelnih italijanskih
delavcev, katerim je dala sovjetska vla-
da 100.000 ha zemlje na razpolago. Med
temi delavci je zelo mnogo kovinarjev.

»V DOLINI ŠENTFLORJANSKI.«

katoličana.

Mi, ki ljudsko dušo bolj poznamo, kot sa-
mostanski menihi, kateri imajo celo teološko in
samostansko izobrazbo, si upamo trditi, da ta
pojavn med ljudstvom nikakor ni slučaj, marveč
ljudje, sicer počasi, zato pa tem bolj sigurno,
prihajajo do spoznanja in resnice. Popolno upra-
vičeno se gospodje jeze, ker tudi sami jasno
vidijo, da ljudstvo vedno bolj samostojno misli in
spoznava. **Z razvojem časa bo brezdvomno še**
slabše oz. boljše. Smelo trdimo, da že danes ni
menih v samostanu, ki bi se z zavestjo in pre-
pričanem radevolje pustil za vero sedzati. »Ne
ravnam se po mojih dejanjih, marveč po mojih
besedah!«, je njih načelno geslo. Kaj jih briga
vzvišena ideja, ki jo učijo, ko njih edina ide-
ja brezvestnost, s katero iskriščajo nevedno
ljudstvo, na katerega račun mirno in brez skr-
bi uživajo vse sladkosti kapitalistične družbe.

Tudi ob ženske se je omenjeni pridigar prav »svetniško« spodtaknil. O ženskih bitjih, na katere je bil — kakor je pravil — postavil zadnje upe v »srečnejšo« bodočnost, je prišel spoznanja, da so še veliko bolj nesramne in zapeljive kot pa moški. Po njegovi logiki je nekaj nezasiščenega, če si žena le nekoliko predrzne samostojno misliti. Temu se sicer ne čudimo, ker vera zapoveduje ženi le dolžnosti, toda nikoli kakih pravic ali enakopravnosti. V katoliški cerkvi mora biti žena edino le ponižna podložnica možu, predmet izkušnjav in pregreh, manj vredno in nečisto človeško bitje. Ti »sveti krščanski pravičniki« še vedno žele metati in vlačiti v prahu in blatu spol, ki ima največ naloga, če je takorekoč stebor človeške družbe. Toda se daj tudi frančiškani dviga iz stoletnega suženstva, da je tudi ona zmogljiva samostojno misliti in delati, da je resnično vredna ravnateljice pravic, kakor jih uživajo moški — in da bi morali porabiti zadnje sile, da bi jo — prejele nazaj.

Ne maramo se spuščati in razgaňevati »svetega« zakulisnega življenja božjih namestnikov, niti nadalje razglabljati, kaj obstaja kako

razmerje med ženo in možem ali ne, pribiti hlačno le, da ljudi, ki o ženi še vedno sodijo najslabše, kljub temu, da jih je porodila in vzgojila edino ona, ne moremo več prištevati k 20. stoletju.

Dnevne vesti.

Tiskovni referat pokrajinske uprave nas je počastil z dolgimi opisi svečanega razpoloženja, ki vlada v Belgradu ob priliki kraljeve poroke. Upamo, da nam bodo sodrugi oprostili, ker dajemo v listu prostor za druge, najbrž bolj važne zadeve. Tako na primer se nam zdi potrebno omeniti, da so nam nadbudni jugoslovanski fašisti »Orjunaši«, ki se rekrutirajo iz visokoškolskih krogov, ponoči polepili desko, na kateri berejo delavci brezplačno »Naprej«, z raznobarnatimi lenaki, na katerih jestalo zapisano: »Živel kralj Aleksander! Živela kraljica Marija! Živela edinstvena Jugoslavija!« Vse to je bilo čisto nepotrebno iz enostavnega razloga, ker tudi mi sami vzklikamo po ljubljanskih ulicah: »Živeli vsi skupaj!«

Iz uredništva. Vsi ljubljanski meščanski dnevniki kakor »državotvorno« Jutro, »republicanski« Slovenec, narodno »socialistična« Jugoslavija in pa stara »fregata« Slovenski Narod, so izšli v četrtek 8. 1. m. v povečani slavnosti obliki s posebnimi poročili o svečanostih povodom kraljeve poroke. Vse je seveda prekosilo »Jutro«, ki je zapisalo v svojem uvodniku: »Prostrana naša domovina se je odela s cvetjem, s cvetjem modrim, kakor je vrednost in trajnost čustev, belim, kakor je jasna njihova iskrenost, in rdečim, kakor je rdeč njihov ogenj.« Za njim pride pa takoj »Slovenec«, ki pa pri naša na drugi strani za svojo slavnostno sliko poročilo iz sovjetske Rusije. »Slovenec« zasluži za to svoje dvojno lice prav pošteno brco! Precej ga zasluži za seveda mi, vendar pa si umivamo roke, ker nas je pustil na cedilu naš belgajski poročevalec.

Pri vseh podružnicah »Državno posredovalnice za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 21. do 27. maja 1922 dela 198 moških in 85 žensk delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 217 moških in 105 ženskih delavskih moči. Posredovanju se je izvršilo 287. — Dela iščejo: strojni in stavbni ključavničarji, Mehaničarji, elektromontarji, kovači, peki, mlinarji, natakariji, natakari, strojniki, čevljarji, krojači, šivilje, trgovski pomočniki, prodajalke, dninarji, dninarice, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, gozdni delavci, stavbni in strojni ključavničarji, pleskarji, kleparji, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

»Orient«, mednarodni trgovsko - špedicijski in skladiščni delniški družbi v Mariboru je bil od Nj. V. kralja Aleksandra I. podeljen pod št. 32 z dne 16. maja 1922 naslov »Kraljeva dvoriska špedija kraljevine SHS«. Naši družbi je bil ta naslov podeljen v svrhu priznanja za usluge na internacionalnem trgovskem in špedicijskem polju, kakor tudi v priznanje za prosep našega trgovskega, srednjeevropskega prometa. Izvrševali smo vse v špedicijsko stroko spadajoče posle za naš dvor točno in solidno, tako, da je dvorni maršal uvidel potrebo, da se naše delo in trud nagradi s posebno diplomom, katero nam je osebni adjutant Nj. V. kralja Aleksandra I. dne 31. maja 1922 v Beogradu izročil. »Orient«, mednarodna trg. in sklad. d. d. v Mariboru.

Ljubljana.

»Voznik smrti«. Kino Tivoli v Ljubljani se je na »Naprejevo« poročilo o kinopredstavah, v katerem smo izrekli željo po delavskih predstavah z znatno nižjano ceno, odločil prirediti v nedeljo, 11. t. m. ob 9. dopoldne brezplačno delavsko predstavo. Na spored je dal najboljši film, ki ga je že imel na sporedu, namreč »Voznika smrti«. »Voznik smrti« je veličasten film s protialkoholno vsebino. Ker je brezplačnih sedežev le omejeno število na razpolago (499), naj se vsi čimprej zgledajo vstopnice pri tajništvu Strokovne komisije v Šelenburgovi ulici 6. I. nadstropje.

Umetniško - zgodovinsko vodstvo po Ljubljani se bo vršilo v petek 9. junija ob 3. pop.: sestanek na dvorišču mestne hiše. Program: Nadaljevanje ogleda stare Ljubljane. Vodi dr.

Fr. Stele. — Vabljeni so člani in prijatelji Umetnostno - zgodovinskega društva.

Za slepe. G. Anton Janežič, knjigoveznikar v Ljubljani, Florjanska ulica 14, je založil šolske zvezke v korist podpornemu društvu slepih. Podporno društvo slepih priporoča imenovane zvezke vsem šolskim vodstvom in trgovcem, da na ta način podpirajo te najbednejše med najboljimi Podjetniki vseh strok, posnemajte to hvale vredno dejanje, ker s tem podpirate redne člane — to je slepe Podpornega društva slepih za Slovenijo.

Zabavna prireditev društva »Soče« je radi nastalih ovir preložena na nedoločen čas. Toltko v obvestitev članom in prijateljem društva.

Celje.

Iz krogov celjskih trgovskih nastavlencev. Dne 1. t. m. se je vršil v hotelu »Belj vol« sestanek trgovskega osebja. Udeležba je bila dovoljna. Odstopivšega predsednika je nadomestoval gosp. Dular, kateri je stvarno orisal bedni položaj trgovskega delavstva, obsojal kavarniško mešetarijo, demokratskega ministra n. r. dr. Kukovca, kateri je sodeloval pri odpravi osemurnika v trgovski obrti; omenil je tudi važnost ter potrebo stanovske organizacije. — Iz tajniškega poročila je bilo razvidno ostudno postopanje trgovcev s svojimi delodajalci. — O bolniškem zavarovanju je referiral gosp. Majhen, ki je sicer hotel povedati nekaj stvarnega, toda povedal je samo, da trgovski sotrudnik ter navadni zamazani tovarniški delavec ne moreta biti v enem zavodu bolniško zavarovana. Utemeljeval je to s tem, da je prvi nekaj več ter da ima večje naravne potrebe kot pa drugi. Kakor razvidno, je bil njegov govor naperjen samo proti delavstvu, katero se bori za samoosvojitve tudi v bolniškem vprašanju. — Z istim klevetami je nastopil človek, katerega lahko večkrat pri belem dnevu vidiš v vinjenem stanu. — Vzel se je na znanje odstop g. Misleja, kateri je postal samostojen trgovec. — Po tajniku predlagana volitev zapnikov v tri pomožne odseke se izvrši. — Zanimanje ter veliko uvaževanje je pokazalo članstvo za zabavni odsek — kateri bo najbrže rešil trpine iz suženstva, ali v slučaju skrajne bede, dal zabavo, pri kateri naj se vse težnje pozabijo. — Tako je končal sestanek, bil je dokaz razredne nezavednosti ter nadutosti proti ostalemu delavstvu.

Maribor.

Društvo za stavbo porodišnice v Mariboru. Pravila društva so odobrena. Protektorat društva je prevzel pokrajinski namestnik Ivan Hribar. Sklicem ustanovni občini zbor društva za ponedeljek 12. t. m. ob 19. v magistratni posvetovalnici. Predsednik pripravljalnega odbora

Kedaj bo konec draginje? Če hočemo na to vprašanje točno odgovoriti, potem moramo najprej razmotrivati in opredeliti pojem draginja. Trgovina, kupovanje in prodajanje, ni nič drugega kakor zamenjava blaga za blago ali nagrada za delo v blagu. Le spomnimo se. Uboga ženica pride v trgovino in pravi, da bi rada soli. Ker pa nima denarja, je prinesla tri jajca. Dobiha je 1 kg soli, ki je stal 12 krajcarjev. Za tri jajca dobi tudi še danes 1 kg soli. Torej je vrednost blaga nasproti blagu ostala neizpremenjena, le številka posrednika se je izpremenila, na mesto krajcarjev je stopila krona. Blago je ostalo istovredno kot prej. Sedaj pa pogledajmo drugo blago, ki ni ostalo na isti stopnji vredno vrednote, kot je bilo, temveč je globoko — padlo. To blago je delo, ki ga vrše ročni in duševni delavci. To je ostalo v ceni daleč zadaj. Vzemimo zidarja. Ta je pri deseturnem delu zaslužil 4—5 K na dan, kupil je lahko krasen klobuk za 4—5 K. Danes tega

ne more storiti. Zakaj ne? Zato ker je v trgovini toliko rok predno pride predmet od tistega, ki ga izdeluje k onemu, ki ga rabi. Povsod pa se roke nekaj prime. Vmesna trgovina je tisto, kar dela draginjo, a še ne toliko vmesna trgovina sama na sebi, kot oni čezmerni dobički vmesnih trgovcev, ki hočejo čez noč obogatiti. Torej draginjo uničimo, odnosno jo omejimo navzgor, če li izpodbiemo vmesno trgovino, če damo konsumentu to, kar proizvaja producent, brez posredovanja. Zgodilo se bo to le potem na široko organiziranih konsumnih društev, ki so vzor modernega gospodarstva. Denarna sredstva dobivajo stalno od hranilnih vlog svojih članov. Hranilni oddelek Konsumnega društva za Slovenijo ima danes 4.700.000 K hranilnih vlog — čast članski zavednosti!

Kulturni vestnik.

»Rdeči pilot«, prevratne mladine mesečnik za duhovno revolucijo, bo izšel 15. t. m. in bo potem izhajal redno 15. vsakega meseca. Z »Rdečim pilotom« dobimo pri nas novo socialistično kulturno revijo. Vsebovala bo prispevke Toneta Seliskarja, Šefanije Ravnikarjeve, Angela Cerkvénika in Antona Podbevška. Posamezna številka bo stala 2 Din in se že sedaj lahko naroči v upravništvu »Rdečega pilota«, Frančiškanska ulica 6, I. nadstropje v Ljubljani.

UTRINEK.

Papež se je zavzel za svetovni mir. Njegov tajnik je pisal vsem vladam sveta, naj se sporazumejo med seboj.

Papeževa beseda, božja beseda — so nas učili v šoli.

Reči bi moral samo: Mir!

In če bi nastal mir, bi si silno utrdil svoje stališče.

Prevalje. Zopet so se pojavili slučajni griže, ki bo gotovo zahtevala žrtev v tej okolici. In zakaj? Kužna povodenj iz stranišč, posebno v Prevaljah, ribnjak na Lešah, v katerem leži polno mrhovine, stanovanja taka, da se človeku kar stidi! Neštetokrat smo prosili nadzornika Brusa, da bi velel popraviti nekaj stanovanj, v katerih bomo lahko drugo leto že krompir sadili, če se ne popravijo, pa vsaka prošnja zaman. Za Orle pa je vse na razpolago. Seveda — gliha vkup štrih. — Gospod Brus drži že cel čas na stroške premogovnika služkinjo Tino Žager, katera dobi vse doklade. Vprašamo vas, g. Brus, kje imate vi tako pravico od Osrednjega urada? — Dne 4. t. m. zvečer je prišel podrepnik g. Brusa špijoni rat na tukajšnji obrat. To je bil g. December, pardon, g. Gruden, ki upa, da prevzame on v kratkem tukajšnje obratovodstvo novega podjetnika in da se potem lahko oženi s svojo lepo, ki se je nekoč izrazila, da mora biti razlika med delavstvom in inteligenco. Ni treba vam upati na to mesto, g. Gruden, mi rabimo človeka, kateri nekaj razume in ravna z delavskim stojem tudi človeško. — Prevaličan.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

S. Tomo Jerala, Tržič: »Prosveto« dobivamo naravnos t iz Amerikel Nje naslov je tale: 2657.59, So. Lavindale Avenue, Chicago, Illinois. Lista vam, žal, ne moremo posoditi, ker ga ne hranimo v uredniškem arhivu, temveč ga sproti oddajamo licealni knjižnici v Ljubljani.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Morska trava za modroce

v vsaki množini se dobi najceneje pri **SEVER & KOMP.**, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

„Gazela“ **milo** se peni kakor najboljše toaletno milo.
 „Gazela“ **milo** je visokoprocentno in zato štedljivo v porabi.
 „Gazela“ **milo** je popolnoma neutralno, torej ne škoduje perilu.
 „Gazela“ **milo** je v ceni brez konkurence.

Razpis gradbe.

Pokojninski zavod razpisuje za zgradbo svojega uradnega poslopja na vogalu Aleksandrove in Gledališke ulice oddajo težaških in zidarskih, tesarskih, kleparskih, mizarskih, ključavničarskih, slikarskih, pleskarskih, steklarskih, pečarskih, instalacijskih in elektrotehničnih del.

Načrti, popis zgradbe in stavbni pogoji so na vpogled od 9. do 14. junija od 8.—12. ure predpoldne. Zavod pri oddaji del ni vezan na najnižjo ponudbo.

Nekolekovano skupno ponudbo ali ponudbe za posamezna dela je vložiti do vštete 17. t. m. do 12. ure opoldan v zavodu, Šolski drevored št. 2.

V Ljubljani, dne 6. junija 1922.

**Pokojninski zavod
za nameščenje v Ljubljani.**

Parna žaga v Slov. Bistrici

išče

enega izkušenega strojnika, izkušenega ključavničarja in dva gaterista.

Ponudbe na poštni predal 15. Celje.

**Tovarna
JOS. REICH**

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Barva vsakovrstno --
----- blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice:

Maribor
Gospodarska ul. 38

Novomesto
Glavni trg

Kočevje
št. 39.

Slograd d. d. Ljubljana, Tovarna Keršič,
sprejme
prvovrstnega polirja
za železobetonske stavbe
in perfektno
samostojno korespondentnjo.
Nastop takoj.

Objava.

Jadranska Banka a. d. v Beogradu
naznanja, da izplačuje vsled sklepa občnega zbora
z dne 27. maja 1922 za leto 1921

12 % dividendo

**v znesku Din 12 za delniški kupon
št. 16.**

Kupone unovčujejo pričenši z dnem 10. junija 1922
Jadranska Banka v Beogradu in njene podružnice
v Cavtatu, Celju, Dubrovniku, Hercegnovome, Jelsi,
Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru,
Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu;
Jadranska Banka v Trstu in njene podružnice na
Dunaju, v Opatiji in Zadru; Banka i Štediona za
Primorje na Sušaku in njene podružnice na Reki
in v Bakru.

Ljubljana, 31. maja 1922.

Ravnateljstvo.

Vabilo

na

redni letni občni zbor

Občeslovenskega obrtnega društva v Celju

ki se vrši

**v nedeljo, dne 11. junija 1922 dop. ob 9. uri
v restavraciji „Narodnega doma“.**

Dnevni red:

1. Poročilo gospodarskega sveta.
2. Izvolitev računskih revizorjev.
3. Sklepanje o proslavi društvene 30-letnice.
4. Poročilo delegata o glavni skupščini Saveza hrv. obrtnika v Bakru.
5. Predavanje o volitvah v oblastno skupščino in sklepanje eventualnih kandidaturah.
6. Slučajnosti.

Občni zbor je po § 18 društvenih pravil ob določeni uri
sklepečen ne glede na število navzočih članov.

V Celju, dne 3. junija 1922.

Predsednik:

Ivan Rebek l. r.

Tajnik:

Ign. Založnik l. r.

The „OLIVER“

naiboliši in najcenejši
pisalni stroj.

Zastopstvo in zaloga: IVAN GAJŠEK
papirna trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2